

WORTH_Human Library: CECILIA JUGĂNARU (15 Noiembrie 1987)

Toți șefii s-au ascuns. Au fugit pentru că le era frică de noi. Am văzut că nu suntem băgați în seamă și ne-am dus în fața Palatului (Administrativ – n. red.), în uzină. Împreună cu bărbații care erau mai puternici am început să strigăm. Nu ne-a băgat nimeni în seamă. Atunci un grup de bărbați a intrat în palat și a început să spargă, să strice, dar nu era nimeni, parcă era al nimănui. Unde au dispărut toți cei de la conducere, nimeni nu știe.

Am ieșit din nou în curtea uzinei și am început să colindăm prin toate secțiile. Dar deja erau anunțați șefii de la toate secțiile uzinei și s-au baricadat. Unde găseam baricadat spărgeam geamurile și intram cu forța. Mulți fugeau de noi, se speriau, iar alții, care erau mai curajoși, se alăturau grupului nostru. Am colindat toată uzina până pe la ora 12. La 12 ne-am întors la palat, am văzut iarăși că nu ne bagă nimeni în seamă, am forțat porțile uzinei, am deschis porțile și am venit spre actuala prefectură și primărie.

Din uzină am plecat foarte puțini. Pentru că mulți s-au retras din cauza fricii. Erau îmbrăcați în hainele cu care lucrau. Le-a fost frică. În uzină au fost chiar foarte mulți, dar pe drum, când am pornit spre prefectură și primărie, cred că am rămas în jur de 500 de persoane.

Eu am luat-o înainte. Am ajuns pe Calea București și am început să strigăm tot ce ne dura: Vrem mâncare! Vrem căldură! Vrem apă! ... Tot ce n-am avut niciodată. Nu trăiam decât din doi pui Petreuş pe care ni-i dădeau la rație (aluzie la frații Petreuş, interpreți maramureșeni de muzică populară, cu care erau comparați minusculii pui de găină primiți pe cartelă – n. red.), apă cu porția, gaz cu porția, iar la ora zece era stins tot ca să fim odihniți pentru următoarea tură de serviciu.

Am început să strigăm. Toată lumea speriată a ieșit la balcoane. Atunci am strigat : Nu stați la balcoane! Mulți dintre ei coborau și se alăturau grupului nostru. Erau unii bătrâni care se opreau și se închinau: cum puteam noi să avem așa curaj să ne revoltăm împotriva lui Ceaușescu? N-am mai rezistat! Și așa cred că până pe la Spitalul Județean eram 1000-2000 de oameni.

Soțul meu era la geam. Lucram în schimburi diferite pentru că aveam un copil de șase ani. Când m-a văzut a început să țipe la mine: Hai, nebuno, acasă, că te omoară ăștia dacă te prind! Eu: Nimic, lașule, hai cu mine!

Nu mai aveam loc, toată lumea ni se alătura. Ce mi-a venit mie în cap? Că de felul meu nu aveam frică. Frica am trăit-o după aceea. Am început să cânt *Deșteaptă-te, române!* Deși nu știam. Cred că știam prima strofă. Dar după mine toată lumea a început să cânte. Ne-am așezat în genunchi. Iar la Spitalul

Județean toți pacienții uitaseră de durere. Stăteau la geam și se uitau la noi și de la Spitalul Județean și de la celălalt, de peste drum, că mai e un spital acolo. Apoi ne-am continuat drumul.

La Hidromecanica, parcă, la intersecție, ne-am întâlnit cu alte grupuri de la Tractorul. De unde au aflat nu știu, dar ni s-au alăturat foarte mulți și din Tractorul. Deci toată lumea era nemulțumită, nu numai noi! Am oprit troleibuzele, am dat lumea din troleibuze jos, să vină cu noi. Unii veneau, alții fugeau, ... ca la război! Nu credeam că o să trec în viața mea prin așa ceva!

Apoi am ajuns la primărie. Acolo totul era baricadat, nu puteai să te apropii. Lumea s-a înfuriat. Am mers și am deschis ușile forțat. Bărbații au intrat. Au fost foarte revoltați de ceea ce au găsit acolo. Ei petreceau, că doar erau alegeri! Păi știam noi ce-i aia portocală? Știam ce-i aia banană? Știam noi ce-i ăla cașcaval? Salamuri! Îmbrăcăminte de copii, de bărbați, de femei! Care nu erau pentru noi, erau pentru ei! Mulți colegi de-ai mei au intrat. Am dat și eu să intru, de ce să nu zic? Dar de pe hol, nu știu, m-am întors. M-am întors, am ieșit și am stat în față; am agitat lumea cât am putut.

În fine, după toată revolta secretarul județean (al Partidului Comunist – n. red.) – cum se chema – a ieșit afară. Colegii mei au intrat până sus, la tabloul lui Ceaușescu. Nea Duduc, Dumnezeu să-l ierte, era din Tractorul și era foarte vânjos. S-a urcat cu încă un coleg de-al meu – nu-mi mai aduc aminte cum îl cheamă - și au dat tabloul jos. Noi i-am dat foc. Eu, ca nebuna, m-am apucat să joc pe el. Și am jucat! După ce am terminat cu prefectura, ne-am dus la primărie. Și acolo ne-am făcut de cap cât ne-am făcut, iar apoi au apărut printre noi figuri suspecte. Ne pozau fără să știm, că nu erau îmbrăcați în vreun fel din care să-ți dai seama ce era cu ei.

A început scandalul cel mare. Au venit cu mașinile, cu dubele, eu știu ce erau ăia care ne luau, ne strângeau. Au început să ne lovească. Mai ales pe bărbați. Aici, în oraș, nu am fost lovită, că am fugit. Mi-am aruncat halatul ca să nu fiu pozată, dar tot m-au prins....

.....

Am ajuns pe jos acasă. Soțul meu mi-a spus: Pregătește-te, că ești prima pe care o să te ia! I-am răspuns: N-are nimic! Nu-mi pare rău! Iar el: Nu te gândești că ai un copil de crescut? Iar eu am spus: Ba mă gândesc, dar mă gândesc și că nu am cu ce să-l cresc! Asta era problema!.... Ne-am liniștit și a doua zi m-am dus la serviciu. Nimeni nu mă băga în seamă de parcă eram ciumată. Toată lumea mă ocolea, fugea!...